

Сойчині жолуді

Володимир Титаренко

Осінній ліс завжди повитий ледь примітною легкою зажурую. Він мовчазний, трохи розчарований несподіваною тишею, холодними туманами, дрібними набридливими дощами. А влітку тут дзвеніли, розлягалися невгамовні пташині хори. Бентежні пісні пернатих не вщухали ні вдень, ні вночі. Замовкали на світанку солов'ї, а вже подавала голос зозуля і своїм голосним "ку-ку" будила прозору вранішню тишу. Потім прокидалися інші птахи, і над лісом пливла стоголоса заклична пісня. Нині в лісі тиша. Тільки й чути, як поволі, знехотя падає з дерев пожовкле, багряне листя. Падає й падає, і здається, що в повітрі літають казкові жовтогарячі жар-птиці. Шурхіт листя наганяє сон. І ліс, здається, поволі засинає, огорнутий білим туманом. Та ні, він не спить, не сплять і його непосидючі мешканці. Досить знайти затишне місце, причаїтися там і хоча б годину понаглядати за навколишнім життям.

Ось росте невисока яблуня-дичка. На землі серед опалого листя видніються зелені терпкі яблучка. Несподівано з кущів вигулькнув меткий їжак, підбіг до яблуні і раптом, згорнувшись у колючий клубок, покотився по землі. На гострі голки настромилося яблучко, і їжак поніс його до своєї схованки.

На розлогій сосні я побачив білку. Вона сторожко озирає галявину, потім збігає на землю, прудко біжить по траві й зупиняється біля гриба-боровика. Добрий зір має білка. Де сосна, де гриб, а вона все одно його помітила і не полінувалася, прибігла, заметушилася біля своєї знахідки. Міцно тримається гриб-боровик за землю, ухопився за неї товстою ніжкою, і ніяк не може білочка зрушити його з місця. Довго бігає навколо гриба, хапає передніми лапками, торсає, підважує. Нарешті здався гриб. Схопила його білочка, понесла на високу ялину, настромила на гострий сучок і знову заходилася озирати галявину. Знає, що зима не за горами, треба збирати гриби, горішки, складати у своїх коморах, щоб не голодувати, як настануть морози та загуляють віхоли.

Посеред галявини росте дуб-велетень. Падають і падають з його густої крони золоті блискітки — дозрілі жолуді. Їх так багато, що трава під дубом нагадує золотавий килим. До дуба підлетіла чимала пташка. Придивився пильніше — сойка. Вона накинулася на жолуді. Набрала у дзьоб, змахнула крильми, полетіла до старої ялини. Підозріливо обдивилася навкруг, певно, пересвідчувалася, чи ніхто не стежить за нею, не придивляється, де вона ховає на зиму свої жолуді. І швидко висипала здобич у невеличке дупло. Ще раз повела голівкою з боку на бік, оглядаючи місцевість, і заспокоєно полетіла до дуба.

Мені видно сойку. Пташка теж бачить мене, але я сиджу нерухомо, і вона, мабуть, сприймає мене за неживий предмет, бо не звертає на мою персону ніякої уваги. Сойка швидко збирає жолуді, та бере не всі підряд, а найбільші, дозрілі. Знову набрала жолудів, і так, що навіть дзьоба не може гаразд стулити. Злетіла й подалася на Цей раз

до розлогого явора. Сіла, покрутила голівкою, роздивляючись, і почала ніжками розчищати місце між кореневищами. Ще раз оглянулась і висипала туди свої жолуді. Прикрила листям і знову полетіла до дуба.

Отак без спочинку трудилася, збираючи жолуді й розносячи їх по схованках. За годину пташка зробила близько двадцяти рейсів...

Сонце вже хилилося за край лісу, і я хотів залишати свою засідку, та раптом побачив біля дупла на старій ялині, куди сойка поклала свої жолуді, білочку. Вона обережно зазирнула в дупло, сунула туди лапку і витягла великого жолудя, понюхала й кинула на землю. Потім дістала ще одного й теж кинула. І ось якраз саме в цей час нагодилися сойка. Обурено пискнувши, вона кинулася до білки, пронеслася над нею, ледве не черкнувши злодійки крилом. Та налякано метнулася на другий бік стовбура. Сойка — за нею. Вона обурено кричала, мабуть, соромила білку, що та полізла порядкувати в чужу схованку. Нарешті білка вибігла на верхівку ялини й там зачайлася серед неприступної глиці. А сойка тим часом подалася до дупла, забрала решту жолудів і полетіла переховувати їх в інше місце.

Вже вона більше не поверталася сюди. Мабуть, знайшла собі іншу галявину з жолудями. Не спускалася й білка до сойчиної схованки. Тільки їжачок прибігав до яблуні, збирав яблука. А може, то були й інші їжачки, бо всі вони схожі один на одного...

А сойка мене таки найбільше вразила своєю непосидючістю. Отак цілими днями збирає жолуді та складає їх у свої потаємні комори-схованки. Скільки тих схованок вона приготує за осінь! Не всі свої комори знайде взимку, бо чимало їх замете снігом, замурує кригою. Та що більше схованок, то більше їжі матиме сойка на зиму. А зима тривала й холодна, не так просто її пережити.

Ну, а ті жолуді, що їх сойка не знайде під снігом і кригою, теж не пропадуть. Настане весна, розтане сніг, і жолуді проростуть. Мине час, і виростуть з них гарні й ставні дуби.

Отак сойка і садить дуби в своєму лісі.